

De lange reis van de Aardappel

De aardappel werd in 1539 in Peru aangetroffen door de Spaanse

veroveraars.

Ze noemden de knol 'patata' en brachten hem mee naar de Oude Wereld, waar hij vooral succes had vanwege zijn mooie bloempjes.

Als gerecht zou de 'patat' voor het eerst gegeten zijn in 1573 in Sevilla. Tegen het einde

van de eeuw is hij al in Duitsland en daarna verschijnt de aardappel op de tafel van de

Engelsen.

Eigenlijk heeft de aardappel pas invloed op de dagelijkse eetgewoonten vanaf de achttiende

eeuw. De eerste succesvolle aanplanting van de aardappel werd uitgevoerd door Adriaan Verhulst, in 1702, in de buurt van Brugge.

Onze frietjes kon je voor het eerst in het openbaar kopen bij Liza Pattyn in Brugge in

1890.

Het planten van aardappelen door de Inca's. Ze gebruiken daarvoor de "chakitaklla", een kleine handploeg of plantstok. Zo maakten de Spaanse veroveraars voor het eerst kennis met de "patata".

De bloempjes van de aardappelplant zijn inderdaad mooi. Dit is de oudste tekening van de aardappel die werd teruggevonden. Ze werd gemaakt in 1589. Je vindt ze nu in het Museum Plantijn-Moretus in Antwerpen. Aardappelen werden vergeleken met truffels, "taratoufli". De Duitsers maakten daar "Kartoffel" van.

Mayonaise

De lekkere saus op onze frieten is uitgevonden door de kok van de hertog

van

Richelieu in 1756.

De hertog had tijdens de Frans-Engelse oorlog het Baleareneiland Menorca bezet en hield er zich bezig met het veroveren van het Engelse fort St. Philip in de stad

Mahon. Dat nam wel wat tijd in beslag en dus kreeg de hertog honger.

Bij lekker eten hoort een saus. Er was echter geen room of boter te vinden op het hele

eiland. De kok toverde dan maar een saus uit zijn hoed, gemaakt van olie en eieren.

Het

viel bij de Fransen in de smaak en ze noemden het “Mahonaise”.

Badcultuur en zeep

Een stuk harde zeep, zoals we dat nu kennen, is van Turkse herkomst en

werd bij

ons pas in de vijftiende eeuw gebruikt. Toch zijn er al vermeldingen van harde zepen in de twaalfde eeuw in Genua. Eigenlijk was er toen alleen nog maar zeppasta bekend, iets wat de Kelten eerder al gebruikten.

De middeleeuwen waren veel hygiënischer dan wij denken. Ze namen minstens één keer

per week een bad en vonden het dan prettig om zich in de zon te laten drogen.

Kasteelbewoners

lieten zich drogen in de wind op

een toren.

Er bestond ook een heuse badcultuur met openbare wasgelegenheden: de ‘stove’. Je vindt in elke stad wel een Stoofstraat. Zo een stove was niet alleen een plek waar je een warm bad kon nemen, het deed ook dienst als stadsbordeel. Er werd ook een plank over de wastobbe gelegd waarop eten en drank geserveerd werd.

Rondwandelande piemels, anticonceptie en holebi's

Bij archeologische opgravingen, vooral in Nederland, werden een heleboel

vijftiende-

eeuwse bedevaartspeldjes gevonden. Tussen die spullen werden ook nog een aantal speldjes van erotische aard gevonden. Eentje stelt een grote rondwandelande

penis voor en een andere een mossel die bij nader toezien een vagina blijkt te zijn.

Het bewijst dat de middeleeuwen een vrij losse seksuele moraal hadden.

Zou je vandaag met zulk een pin durven rondlopen?

Recent onderzoek heeft aangetoond dat vele figuurtjes van Jeroen

Bosch op dergelijke pins gebaseerd zijn.

De Franse historicus George Duby deed onderzoek naar de

middeleeuwse erotiek. Hij bestudeerde daarvoor boeteboeken

en preken. Uit deze onderzoeken blijkt dat de geestelijken constant

van leer trokken tegen seksuele uitpattingen, abortus en

homoseksualiteit. Blijkbaar kwamen deze zaken toen al veelvuldig voor, anders dienden

die preken nergens toe.

Vrouwen gebruikten ontharingszalfjes en cosmetica, maar ook kruiden die als voorbehoedsmiddel

dienden waren hun niet onbekend. Emmanuel Le Roy Ladurie beschrijft

het gebruik van zulk een kruid in zijn boek 'Montaillou'.

Lesbische liefde in de vrouwenvertrekken en homospelletjes bij de jongens waren schering

en inslag. Zo weten we dat Richard Leeuwenhart jongens boven meisjes verkoos, en hij was zeker niet de enige. Dat had onder andere te maken met de militaire

training

die de jonge edellieden moesten volgen. Hun ontwakende seksualiteit vond enkel een

uitlaatklep bij jongens.

Vrijen werd veiliger vanaf de zeventiende eeuw. Toen vond de Engelse dokter

Contom

het condoom uit, oorspronkelijk gemaakt van schapendarmen.

In de tuin der lusten van Jeroen Bosch loopt een man met een mossel op zijn rug waarin een vrijend koppeltje ligt. De inspiratie vond Jeroen Bosch in het speldje bovenaan deze pagina waar eveneens twee mensen in een mossel liggen.

Condooms, of wat daar op lijkt, zijn al zeer oud. Mensen hadden blijkbaar al vlug door dat ze zich tegen infecties moesten beschermen. Het exemplaar dat je hier ziet dateert uit 1640 en is het oudste bewaarde condoom. Het is gemaakt van varkensdarmen en er zat zelfs een handleiding bij.